

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/73985 Gm 43

Sayı : 72079556-610-966
Konu : Soru Önergesi (7/73985)

09/12/2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 16.11.2022 tarihli ve 1112145 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Muş Milletvekili Sayın Şevin COŞKUN tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/73985 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Derya YANIK
Bakan

Ek: Cevap Metni (3 sayfa)

**Muş Milletvekili Sayın Şevin COŞKUN'a Ait 7/73985 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni**

Kadına yönelik şiddetle mücadele çalışmalarımız; çok yönlü, bütüncül bir yaklaşımla sıfır tolerans ilkesiyle sürdürülmektedir. Toplumun tüm kesimlerinin önleme, koruma, cezalandırma ve politika boyutuyla sürecin içinde ortak ve kararlı bir şekilde yer alması önemlidir.

Başta Anayasamız olmak üzere temel kanunlarımızda eşitlik ilkesi güçlü bir şekilde tanımlanmış ve pozitif ayrımcılık anayasal güvence altına alınmıştır. Türkiye’de şiddet mağdurunun korunması ve şiddetin önlenmesi kapsamında 6284 sayılı Kanun ve buna ilişkin ikincil mevzuat ile güçlü bir yasal altyapı oluşturulmuştur. Bu çerçevede, şiddet mağdurunun akut şiddetten korunması, can güvenliğinin sağlanması, şiddet uygulayanın cezalandırılması veya rehabilitasyonu, mağdura sunulacak destek hizmetlerinin koordine edilmesi, tedbirlerin elektronik yöntemlerle izlenmesi bahse konu mevzuat hükümleri çerçevesinde sağlanmaktadır.

Kadın cinayetlerinde ve kadına yönelik şiddet eylemlerinde cezaların artırılmasına yönelik tedbirler alınmaktadır. 08.07.2021 tarihinde kabul edilen Kanun ile Ceza Kanununda kasten öldürme, kasten yaralama, eziyet ve kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçlarının boşanılan eşe karşı işlenmesi nitelikli hâl olarak düzenlenmiş ve bu suretle cezai müeyyideleri artırılmıştır. 27 Mayıs 2022 tarihinde yapılan yasal değişiklikle de daha önce başka suçların içerisinde değerlendirilen ısrarlı takip eylemleri ayrı bir suç olarak tanımlanmış; kasten öldürme, kasten yaralama, işkence, eziyet ve tehdit suçlarının “kadına karşı işlenmesi” cezada artırım nedeni olarak düzenlenmiştir. Ayrıca, vekili bulunmaması halinde avukat yardımından yararlanacak kişiler arasında ısrarlı takip suçları ile kadına karşı işlenen kasten yaralama, işkence veya eziyet suçlarından mağdur olan kişiler de dâhil edilerek kadınların adalete erişimleri güçlendirilmiştir. 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 29 uncu maddesi genel olarak haksız tahrik halini düzenlemekte olup yapılan düzenleme ile haksız tahrik sebebiyle indirim uygulanması halinde, gerekçelerin kararda mutlaka gösterilmesi hususu ayrıca vurgulanmıştır.

Kadına yönelik şiddet ve kadın cinayetleri temel insan hakları ihlali. Söz konusu eylemlerin en ağır şekilde cezalandırılmasının yanı sıra bu vakaların ortaya çıkmadan önlenmesine yönelik çalışmalarımız çok geniş bir yelpazede, tüm tarafların kapsamlı iş birliği ile “Sıfır Tolerans” ilkesi çerçevesinde; mevzuat çalışmaları, eğitim ve farkındalık artırma çalışmaları, kurumlar arası iş birliği ve koordinasyonu artırma, şiddet mağduru kadınların korunması ve desteklenmesine yönelik kurumsal mekanizmaların güçlendirilmesi, verilerin toplanması ve istatistiklerin geliştirilmesi başlıkları altında sürdürülmektedir.

Ülkemizde kadına yönelik şiddetle mücadele kapsamında 2007 yılından bu yana düzenli olarak ulusal eylem planları hazırlanmakta ve uygulanmaktadır. Ulusal eylem planlarının yanı sıra 2016 yılından bu yana tüm illerimizde kadına yönelik şiddetle mücadele il eylem planları da yerelin ihtiyaçları ve özellikleri dikkate alınarak hazırlanmakta ve uygulanmaktadır. 1 Temmuz 2021 tarihinde yürürlüğe giren Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele IV. Ulusal Eylem Planı (2021-2025)’nin daha etkin uygulanması ve izlenmesi amacıyla da yıllık faaliyet planları hazırlanmaktadır. Bakanlığımız koordinasyonunda Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve Diyanet İşleri Başkanlığı iş birliğinde Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele 2022 Yılı Faaliyet Planı imzalanmış ve uygulanmaya başlanmıştır. Ulusal eylem planlarının 81 il düzeyinde daha etkin biçimde uygulanmasını teminen Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele İl Eylem Planları 81 ilimizde hazırlanmıştır. Ayrıca 2017-2018 yıllarında

erken yaşıta ve zorla evliliklerle mücadele kapsamında bazı illerde konuya özel il eylem planı hazırlanmıştır.

Kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşlarının temsilcilerinin katılımı ile 2006 yılından itibaren düzenli olarak “Kadına Yönelik Şiddet İzleme Komitesi” toplanmaktadır. Komitenin 15. Toplantısı, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı başkanlığında Adalet ve İçişleri Bakanlarının teşrifleriyle 25 Kasım 2021 tarihinde Ankara’da gerçekleştirilmiştir. 81 il düzeyinde ise, “Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele İl Koordinasyon, İzleme ve Değerlendirme Komisyonu” Vali başkanlığında, 6 aylık periyodlarla, ilgili kurumların katılımı ile en üst düzeyde katılım sağlanarak toplanmaktadır.

81 ilimizde bulunan 82 adet Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi (ŞÖNİM) de 6284 Sayılı Kanun kapsamında, şiddet mağduruna yönelik tedbirlerin takibi ve izlenmesi ile psikososyal destek, hukuki destek, eğitim ve mesleki destek, sağlık desteği, ekonomik destek ve rehberlik danışmanlık ve yönlendirme hizmetleri sunmaktadır. Türkiye genelinde 81 ilde Bakanlığımıza bağlı 112 kadın konukevi 2.779 kapasite olmak üzere toplam 149 kadın konukevi 3.624 kapasite ile hizmet vermektedir. İlçe düzeyinde sosyal hizmet müdahalesi ve takibini sağlamak üzere, kamu kurum ve kuruluşları ile iş birliği içinde hizmet sunmak amacıyla 391 adet Sosyal Hizmet Merkezi bünyesinde Şiddetle Mücadele İrtibat Noktası oluşturulmuştur.

Bakanlığımız bünyesinde çalışan “Alo-183 Sosyal Destek Hattı” ve İçişleri Bakanlığı iş birliğinde geliştirilen KADES mobil uygulaması gibi teknolojik araçlardan şiddetle mücadelede faydalanılmaktadır.

Farkındalık artırma çalışmaları kapsamında 2007 yılından itibaren başlatılan eğitimlerle bugüne kadar; 1.415.277 er ve erbaş, 75.000 kamu görevlisi, 106.389 din görevlisi, 195.693 sağlık görevlisi, 359.033 öğretmen ve 457.024 kolluk görevlisi olmak üzere toplam 2.628.416 kişiye eğitim ve seminerler verilmiştir. Muhtarlara yönelik eğitimlere 2021 yılının ikinci yarısında başlanmıştır. Bu kapsamda, 2021 yılının ikinci yarısı 184 eğitim gerçekleştirilmiş olup toplam 5.841 muhtara ulaşılmıştır. Ocak 2022’den 22 Ağustos 2022 tarihine kadar 334 eğitim gerçekleştirilmiş olup toplam 10.250 muhtara ulaşılmıştır. Bu kapsamda toplam 16.091 muhtara ulaşılmıştır. 81 ilde hizmet sunan ASH İl Müdürlüğü, ŞÖNİM ve SHM Şiddetle Mücadele İrtibat Noktaları tarafından düzenlenen farkındalık faaliyetleri (eğitim, seminer, konferans) kapsamında 2021 yılında 70.376 kamu personeli, 37.561 vatandaş, 11.873 muhtar, 10.753 üniversite personeli ve öğrencisi, 7.199 er-erbaş ve 6.061 bedelli askere ulaşılmıştır. 01.01.2022-30.09.2022 tarihleri arasında 34.213 kamu personeli, 31.115 vatandaş, 12.371 muhtar, 12.196 üniversite personeli ve öğrencisi, 7861 er-erbaş olmak üzere toplamda 97.756 kişiye ulaşılmıştır. Bakanlığımız ile UNICEF iş birliğinde erken yaşta ve zorla evliliklerin önlenmesi kapsamında konuya ilişkin eğitimler gerçekleştirilerek toplamda 1.230 kamu görevlisine ulaşılmıştır. 23-26 Mayıs’ta Van ilinde ve 6-9 Haziran 2022 tarihleri arasında Mardin ilinde “Erken Yaşıta ve Zorla Evliliklerle Mücadele İl Eylem Planlarının Desteklenmesi Eğitim Programı” düzenlenmiş, programa 21 ilden 130 personel katılmıştır. 2022 yılı Ekim sonu itibarıyla Aksaray ve Afyon illerinde de benzer programlar yapılmıştır.

1 Temmuz 2021 tarihinden bu yana uygulanmakta olan Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele IV. Ulusal Eylem Planında “kadın cinayetlerinin nitel ve nicel analizine ilişkin periyodik araştırmalar gerçekleştirilecektir” faaliyetine yer verilmiştir. Bu kapsamda Ulusal Eylem Planının daha etkin uygulanması ve izlenmesi amacıyla Bakanlığımız ile Adalet, İçişleri, Sağlık, Milli Eğitim Bakanlıkları ve Diyanet İşleri Başkanlığı arasında imzalanan protokol

çerçevesinde uygulanmaya başlanan Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele 2022 Faaliyet Planında da kadın cinayetlerine ilişkin araştırmalar yürütülmesine ilişkin faaliyetler yer almaktadır. Söz konusu faaliyetler çerçevesinde ilgili taraflarca çalışmalara başlanmıştır.

Diğer taraftan kadın konukevleri gizlilik ve güvenlik ilkeleri doğrultusunda hizmet veren kuruluşlar olup, Kadın Konukevlerinin Açılması ve İşletilmesi Hakkında Yönetmelik kapsamında konukevlerinden hizmet alan kadınlar ve beraberindeki çocuklarının gizlilik ve güvenliğine yönelik gerekli tedbirler alınmaktadır.

Söz konusu Yönetmelik kapsamında kadınların ve beraberindeki çocukların barınma, beslenme, hijyen vb. temel ihtiyaçları karşılanmaktadır. Konukevindeki kadınlar ve çocuklara üç ana öğün, çocuklara ise iki ara öğün verilmekte; doktor tarafından özel diyet uygulaması önerilen kadın ve çocuklara özel diyet uygulanmaktadır.

Kadın konukevlerinde banyo, çamaşır ve temizlik hizmetlerinin düzenli yürütülmesini sağlamak ve çalışma alanları ile ortak kullanım alanlarının temizliğini yapmak üzere temizlik elemanları görevlendirilmektedir.

Muş Şiddet Önleme ve İzleme Merkezinde 6 kadrolu, 8 işçi olmak üzere toplam 14 personel görev yapmaktadır.

Belediyelerin Kadın Konukevi açmasına yönelik 5393 sayılı Belediye Kanununun 14 üncü maddesinin (a) bendinde “Büyükşehir belediyeleri ile nüfusu 100.000’in üzerindeki belediyeler, kadınlar ve çocuklar için konukevleri açmak zorundadır. Diğer belediyeler de mali durumları ve hizmet önceliklerini değerlendirerek kadınlar ve çocuklar için konukevleri açabilirler” hükmü yer almaktadır. Ayrıca, Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele IV. Ulusal Eylem Planı’nda (2021-2025) “Koruyucu ve Önleyici Hizmet Sunumu ve Şiddet Mağdurlarının Güçlenmesi” başlığı altında “Belediye Kanunu gereğince nüfusu 100.000’i geçen tüm belediyelerin konukevi açmasına yönelik teşvik edici çalışmalar yürütülecektir” faaliyetine yer verilmiştir. Bu kapsamda; Bakanlığımız, İçişleri Bakanlığı ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı iş birliğinde çalışmalar sürdürülmektedir. Söz konusu kadın konukevi açma yükümlülüğü konusunda İçişleri Bakanlığı’na yazılan bir resmi yazı ile Valiliklerin bilgilendirilmesi ve il düzeyinde çalışma yapılması bildirilmiştir.

Kadın cinayetlerine ilişkin verilerin sağlıklı tutulması, kadın cinayetleri ile ilgili doğru tespitlerin yapılması, şiddetle mücadelede doğru politikaların oluşturulmasında önem arz etmektedir. Tüm şiddet vakaları İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığındaki ilgili uzman ekip tarafından tasnif edilmekte ve ilgili veriler bu birimlerce kayıt altına alınmaktadır. Bu kapsamda derlenen veriler İçişleri Bakanlığımızca kamuoyu ile periyodik olarak paylaşılmaktadır.

Bunun yanı sıra şiddet vakalarına ilişkin güncel verilerin esas olarak Adalet Bakanlığı UYAP sistemi, İçişleri Bakanlığı POL-NET ve Jandarma Genel Komutanlığı’nın veri sistemi üzerinde toplanmaktadır.